

Kritika

Nič kaj zlata ni ta kletka

Ana Perne

Duško Premovič:
Indigo. Režija
Boris Cavazza.
Gledališče Koper
in Mestno gledali-
šče ljubljansko.

leta 2006 in ki svoje zanimanje usmeri k Ženski v sodobnem svetu. Da se dramatik nameni spregovoriti o ženski v širšem, ne pa v nekem bolj individualnem pogledu, nakazuje že naslov drame, Indigo (prisluhnemo mu v prevodu **Sonje Polanc**), ki zajame pomen kopiranja ali tudi prenašanja oblike iz prvotne na naslednjo »nosilko«. Drugače povedano, Premovičeva ženska se podvoji, da bi v podobi mlajše prikazala nekakšno neposredno nasledstvo starejše, s tem pa podala »univerzalno sliko« oziroma pokazala na ubiranje enake življenjske poti, ki pelje k skupni usodi ženske v svetu neoliberalnega kapitalizma, torej v sistemu, v katerem velja pravilo (videza) uspešnosti, zaradi katerega se povečuje stopnja odtujenosti.

Boris Cavazza v vlogi režiserja in dramaturga uprizoritve (pri slednji dramaturško sodeluje še **Matjaž Briški**) se odmakne od Premovičevega razpleta, ki se po pravljичnem principu izide v srečen konec – čeprav preobremenjene, sicer pa osamljene mlade pisarniške uslužbenke, ženske v (kot zapiše avtor) »zlata kletki«, iz popolne ujetosti v delovni vrtinec in nenehno skrb za ohranjanje (in izboljševanje) položaja ne reši princ na belem konju, pač pa moški, ki v podjetju opravlja nižje kvalificirano delo. V Premovičevu »realistično pravljico« Cavazza vnese tako rekoč nadnaravno komponento: moškega, ki ga dramatik postavlja izven kolesja sistema (hja, v nasprotju s tem,

kako v besedilu figurira ženska, je moški predstavljen kot svoboden sodobnik), spremeni v nekakšno vseskozi prisotno nezemeljsko bitje; drame tudi ne sklene z avtorjevo izvorno rešitvijo (»ženski« princip zapletene vpetosti v kolesje sooči s preprostostjo predloga izstopa, ki ga ponudi moški), temveč ji skuša dodati pridih skrivnostnega in jo po svoje razpreti (naposled ostaja interpretativno odprto, čemu krene naproti mlada uslužbenka). Toda kakršen koli je že vzrok za odmik takšnega tipa – v (pre)enostavnosti srečnega konca, potrebi po večji prisotnosti drugačnega, simbolnem ponazarjanju (predvsem z večpomensko belino bitja, ki stoji nasproti črni pisarniške oprave) ali v čem drugem, ta poteza uprizarjanju Indiga prej škoduje kot koristi. Še več, s tem, ko v realistično osnovo vnaša drugačno dimenzijo, prevzema obliko uprizoritve, ki hoče ponuditi več kot besedilo samo, s čimer pa dejansko ne doseže niti tega, kar besedilo kot tako ponuja.

Uprizoritveno celoto, ki je že zaradi umestitve v pisarniško okolje precej statična (dobršen del dogajanja je omejen na območje za mizama), je sicer mogoče ločiti na dva dela: v obsežnejšem prvem se dejanje odvija na ravni odnosa med starejšo in mlajšo uslužbenko, v drugem preide k zblizanju med slednjo in »skrivnostnim« bitjem. A medtem ko je v odnosu med ženskama, ki mu daje nabor igralško prepoznavno energična **Jožica Avbelj** v vlogi starejše, vselej na protiudarec pripravljene **Ane**, v njuni sicer nemajhni medsebojni tekmovalnosti pogrešati izrazitejšo uprizoritveno gradnjo na vpetosti v sistem (naj gre za občutek pritiska ali nenadnost službene odpovedi), daje odnos med mlajšo **Belo (Ajda Toman)** in **Zaro (Rok Matek)** vtis nerazvitosti ter pomenske praznine namesto skrivnostnosti ali vsaj »odprtosti«. Gledano v celoti ostaja uprizoritev na precejšnji razdalji od posredovanja občutij strahu, izčrpanosti in osamljenosti, ki se jih nameni obravnava Premovičev Indigo. ✕

Page: 26

Reach: 118000

Country: SLOVENIA

Size: 265 cm2

2 / 2

Drama Indigo Duška Premovića se usmerja na dve ženski, vpeti v kolesje neoliberalnega kapitalizma. Fotografija: Jaka Varmuz